

Cajón

De cajón (uitspraak is Kàgon) is het symbolische instrument van de zwarte Peruaanse gemeenschap. Zoals vele andere Zuid-Amerikaanse percussie is het een vervanging voor de Afrikaanse drums, die naar de Nieuwe Wereld gebracht zijn, maar die meestal werden verboden voor de slaven. De naam beschrijft wat het is: Een grote kist. Er wordt gezegd dat de eerste cajones de kisten waren waarin de landbouwproducten in werden vervoerd door de veldarbeiders van de kuststreek.

Ook in Cuba, wordt deze bespeeld in bepaalde stijlen van de Rumba.

de legende in Cuba zegt dat het viskratten waren die bespeeld werden als percussie.

Sindsdien is de cajón verbeterd tot de hedendaagse conventionele vorm, maar wel met bepaalde constructie criteria. De cajón komt meestal voor als een houten rechthoekige kist van ongeveer 48 cm. hoog en 30 cm. in de diepte en breedte).

De voorzijde (tapa); zijanten en de achterzijde zijn van verschillende houtsoorten, de tapa is veel dunner dan de rest en is het speelvlak, terwijl de achterkant een gat heeft voor de geluid projectie. (De klank, die de verschillende soorten cajón onderscheidt, is het snare-mechanisme.) Bovendien wordt in de Spaanse flamenco-versie de toon meestal verrijkt door het plaatsen van metalen objecten binnenin, die de voorzijde raken.

Gitaarsnaren, belletjes, trommel snaren en ander gelijkwaardig materiaal dient voor dit doel. In Peru en Cuba zijn deze toevoegingen meestal weggelaten, waardoor een schoner geluid word verkregen die dichterbij het geluid komt van een Afrikaanse drum.

Met de trommelsnaren doet de cajón denken aan een snare(snaar) drum.

Zuid-Amerikaanse voorbeelden van cajóngeluiden zijn te horen op de opnames van Susana Baca, een hedendaagse Peruaanse zangeres. En vrijwel in elke opname die gemaakt zijn door Afroperuvian kunstenaars. U kunt o.a. de opnames beluisteren van "The Soul Of Black Peru", geproduceerd door David Byrne.

Sommige van deze percussionisten zijn echt beroemd, zoals Julio "Chocolade" Algendones Farfán, Juan "Cotito" Medrano, Eusebio "Pititi" Sirio en Caitro Soto.

Caitro Soto heeft de cajón geïntroduceerd bij Paco de Lucia terwijl hij op tournee was in Zuid-Amerika in de late jaren zeventig. Paco kreeg twee instrumenten mee en gaf die aan zijn Braziliaans percussionist Ruben Dantes en Manuel Soler, een danser van Sevilla.

Het was meteen een succes, en de cajón, werd onmiddellijk opgenomen in de flamencomuziek. Sindsdien zijn een groot aantal specialisten in de schijnwerpers komen te staan; mensen zoals Antonio Camora, Ramon Porrina, Luki Losada, Cepillo en vele anderen.

De Cubaanse cajón heeft zijn eigen geschiedenis, en is veelal gekoppeld aan de musicus en houtsnijder Pancho Quinto. Hij begon met het maken van cajones in de jaren vijftig, en heeft veel bijgedragen aan het scheppen van een standaard voor cajones in twee vormen: Een rechthoekige (maar breder dan de Peruaanse en Flamenco) en een piramide vorm.

Een rechthoekige cajón wordtr meestal gespeeld met twee piramidevormige of met conga's. Muzikaal, wordt Pancho Quinto beschouwd als een van de initiatiefnemers van de "Guarapachangueo" een stijl van Rumba, evenals Irian Lopez en Los Chinitos. Master percussionist Miguel 'Anga' Diaz, een van de beste Cubaanse percussionisten van alle tijden, is ook een frequente gebruiker van de cajón, met name in zijn werk met pianist Omar Sosa.